

Gods weg met een weifelaar

Lessen uit het leven van Gideon (3) Richteren 6:33-40
(bij de prediking van 19 maart 2006 EDR Noord)

J.C. Bette

De vijanden van het volk van God kunnen het soms met elkaar uitermate goed vinden. Zo hebben de Midjanieten, de Amelekieten en andere woestijnvolken in Gideons tijd een soort monsterverbond gesloten om tegen Israël te strijden. De vijand rukt vast aan met opgestoken vaan, hij draagt zijn rusting nog van gruwel en bedrog. Zal Gideon in staat zijn om deze liedregels af te maken: maar zal als 't kaf verdwijnen? Spannende tijden in Israël. Het beloofde land is dan wel ingenomen, maar de vrede is nog ver te zoeken. De tegenstanders steken de koppen bij elkaar, de haat steekt de kop op en Gods volk wordt opnieuw in het vruchtbare gedeelte van Noord Kanaän aangevallen. Het zijn taaie tegenkrachten die er voortdurend op uit zijn de beloften van God te dwarsbomen en die zijn volk belagen om daarmee Gods naam ten onder te laten gaan. Want daarom gaat het ten diepste: Israël draagt de naam van God. De God die is en leeft en die als Schepper een deel van zijn schepping aan dat kleine volkje heeft toebedeeld. De daar wonende afgodendienaars zullen wijken en de geschiedenis van Israël heeft geleerd dat God voor hen strijdt. Als Hij spreekt, wie zal het keren? De Midjanieten en de Amelekieten maken zich gereed om een tegenstem te vormen, en wel zo luid mogelijk. Samen zullen zij de rijkdom van het aan Gods volk beloofde land roven, precies als het rijp is... Arm volk van God dat zich door innerlijk verval bijna niet kan weren tegen deze stroom van bandieten. Maar, het is de strijd van de Heer, zo zal blijken...

Je ziet het vandaag de dag nog net zo: in de grote politieke strijd in het Midden Oosten, maar evenzo goed in de geestelijke strijd die elke gelovige te voeren heeft: de tegenstander zit niet stil! Ze sluiten zich aaneen om samen sterker te zijn om dat wat bij God behoort er onder te brengen. Ze steken de Jordaan over, gaan over de grens en slaan hun tenten op in het vruchtbare gebied van Israël, dat daarmee in het bestaan wordt bedreigd. Het blijft niet bij gekonkelfoes tussen woestijnstammen, de aanval wordt ingezet door het binnentreden van het land waar God onder zijn volk regeert.

Dan grijpt de Geest van God Gideon aan. Dit is cruciaal: Gods strijd wordt niet door mensen begonnen. De Here zelf zal voor u strijden. Het initiatief gaat van de Geest uit. Gideon wordt daardoor de mens, door wie God zelf ten strijde trekt. Het begint bij de Geest van de Heer, die Gideon aangrijpt, hem innerlijk beweegt om het er maar niet bij te laten zitten. Geestelijke strijd is veelal heel praktisch: weg ermee! De vijandelijke actie is dan wel ingezet, maar daar is God, de Here, die reageert op de duivelse infiltratie. Dit kan maar niet zo gebeuren: de vijand in het beloofde land en dan daar nog een tentenkamp opslaan ook. De Geest van God beweegt Gideon tot actie. Hij blaast op een ramshoorn ten teken dat de strijdbare mannen van Israël zich moeten verzamelen. Die stammen lagen wel wat uit elkaar, verspreid over het land, maar de stoot van de ramshoorn werd steeds weer doorgegeven, van de ene naar de andere stam. Niet geheel Israël hoeft te strijden, maar een uitgekozen groep, waaronder Gideons stamgenoten. Uit vijf stammen voegen zich de strijdbare mannen als een leger rond Gideon, hun aanvoerder. De troepenverzameling is bezig en dan zoekt de generaal naar een strategie.

Bovenal vraagt Gideon zich af: moet ik dit doen. Ik ben nu wel de samenroeper geweest, maar moet ik ook de aanvoerder worden? Ben ik wel een generaal, een legeroverste? 'Toen zei Gideon tegen God...' Hij zoekt zekerheid bij de Here. Zo hoort het. Ik wil graag weten of het werkelijk uw bedoeling is door mijn toedoen Israël te bevrijden (zoals de engel hem al wel gezegd had...). Na de grote schoonmaak in zijn eigen familie, begint voor Gideon nu de strijd tegen de van buiten aanvallende vijanden van God. Geestelijke strijd begint eerst dicht bij

huis, maar beperkt zich daar niet toe. De vijand infiltreert en daar zullen wij ons tegen verzetten! 'Ik wil graag weten...', betekent zoveel als: 'ik ben er onzeker over..' De engel had er wel over gesproken, maar ging het hem om deze concrete strijd tegen deze concrete vijand? Wie twijfelt, zoekt allerlei (uit)wegen. Maar ook: nu komt het wel heel dichtbij en dan komt het er op aan zeker te weten: dit vraagt God van mij. Dit kan ik maar niet in eigen kracht, maar hier heb ik het bevel van God te voeren. Hier stelt Hij mij van Hogerhand als leidinggevende aan. Zelf zou ik er niet aan begonnen zijn, mezelf kennende... Het moet in de geestelijke strijd wel duidelijk zijn wie de legerleiding heeft: Here, wat wilt U dat ik doen zal?

Dan doet Gideon iets heel opmerkelijks. Hij is bepaald geen rambo, geen held in zichzelf, dat lazten we al eerder. Hij zoekt de strijd niet op en is tot het laatste toe onzeker over zichzelf en zijn roeping. Het blijkt in zijn vraag om een teken van God te ontvangen. Nauwkeurig wordt het teken omschreven: Heer, ik doe zus en zo en dan moet u dit en dat doen, dan zal ik begrijpen wat uw wil is... Het is nogal een wonder van God, dat Gideon hier vraagt. Op de natuurlijke gang van zaken moet van Hogerhand worden ingegrepen. Maar zoals we eerder zagen in gesprek met de engel gaat God ook hier op Gideons vraag naar bevestiging in. God kent zijn kind. Dit is geen held. De onzekerheid speelt hem vaak parten. De Here komt hem tegemoet en zoals gevraagd gebeurt er een enorm onwaarschijnlijk natuurverschijnsel en nog wel in overvloedige mate ook: er wordt een kom vol water uit de wollen vacht geperst. Onmiskenbaar duidelijk heeft God gesproken. En dan nu aan het werk. Maar dan zien we wat een onzekerheid er in Gideons hart huist. Hij is nog niet ten volle overtuigd. Mogelijk is er een natuurlijke verklaring voor het vocht in de vacht te bedenken... wol trekt vocht aan of zo... Maar hij voelt ook wel aan: hoe ga ik dit met God bespreken, dat ik eigenlijk nog niet zeker ben van mijn zaak. Of eigenlijk: ik wil weten wiens strijd het is. Want het gaat hier om een veel dieperliggende krachtmeting, namelijk tussen de God van Israël en de demonen die achter de afgoden zitten die de woestijnvolken dienen. Komt de dauw van de Here of van de vruchtbaarheidsgod Baal? Het eerste teken was al zo helder, maar Here, U moet niet boos op me worden als ik nog een keer aandring en nog een proef op de som wil nemen... en dan wel volkomen het tegenovergestelde, opnieuw een wonder van formaat, opnieuw een ingrijpen in de natuurlijke gang der dingen! Wij zouden kunnen zeggen: 'Gideon, hoe kom je er bij na nu al het zoveelste teken God nog niet voldoende te geloven? Maar Gideon wil voordat de grote strijd begint weten of God heerst of de Baäl. Om alle ongeloof en twijfel af te snijden, vraagt hij nu nogmaals een wonderteken. Dat bewijst dan voor hem finaal dat JHWH God is en niet de vruchtbaarheidsafgoderij rond ene Baälsafgod voor dauw zorgt. Echte geestelijke groei kan niet in halfslachtingheid beginnen. Gideon moest een duidelijke keus maken: tegen zijn angst en twijfelen in moest hij gaan komen tot een radicale overgave aan JHWH, de God die Hem tot een Geestvervuld strijder maakt. Dit zoeken hoort er voor hem blijikbaar allemaal bij.

Als maar weifelen kan duiden op een zekere wankelmoedigheid. Dan ben je onbestendig in je besluiten, als maar niet weten wat te doen. Bijna niet kunnen kiezen omdat je van binnen te weinig kracht en zekerheid hebt over God... en over jezelf? Zo'n moeite kan diep in je persoonlijkheid steken. Weinig bevestiging gehad thuis? Niet ontdekt wie jezelf bent en mag zijn? Het kan ook aangeven dat Gideon een zeer bedachtzaam mens is, want we lezen niet dat er enig wantrouwen in zijn gebed tot God tot uiting komt.

Maar dan zou toch aan ons de vraag gesteld kunnen worden: en jijzelf dan? God schonk ons het meest verheven teken onder hemel en aarde. Een onwaarschijnlijke ingreep in de natuurlijke gang der dingen: de komst van zijn Zoon in onze menselijke levensvorm. God heeft de hemel leeg gegeven om de aarde vol te maken van zijn glorie. Daarna heeft Hij zijn Geest uitgestort om ons tot Hem en tot volheid te brengen. Hij heeft de Bijbel gegeven, zodat we Hem beter kunnen leren kennen en weten wat Hij van ons vraagt. Daarna heeft Hij de gemeente gegeven, die bemoedigende en versterkende onderlinge gemeenschap van gelovigen. En wat doen wij als reactie daarop? U moet het me maar niet kwalijk nemen, Heer,

maar ik zou toch graag willen weten... En hoe wondermooi: God gaat als een Vader in op het zoeken van zijn kind. De Heer weet wat voor maaksel wij zijn, gedachtig dat we stof zijn. Zo zwak in onszelf, zo snel van Hem afgeleid, zo bezig met ons eigen leventje, zo weifelend soms, dat we series tekenen nodig hebben... De twijfel en het ongeloof zitten ons na aan het hart en de angst zit ons soms behoorlijk op de hielen. Zeker als het spannend wordt en het er op aankomt. Maar we kunnen niet meer zekerheid vragen dan Jezus ons kan geven! Dit is Gods finale antwoord. Hier is je redding, hier je overwinning in de strijd, hier je kracht om vol te houden: in mijn Zoon en door mijn Geest, zoals mijn Woord het beschrijft. Maar kind, wees gerust, Ik zal voor je strijden. Jullie kunnen de duivel niet in eigen kracht verslaan, nog geen enkele demon. Het antwoord van God aan ons is steeds gericht op Jezus Christus. Hij is de Redder voor wie gelooft, Hij is Overwinnaar voor wie op Hem ziet en op Hem vertrouwt. Maar hoe zitten wij mensen in elkaar? Zelfs als de Opgestane Heer aan zijn discipelen verschijnt, zijn er die, terwijl ze Hem tegenover zich zien staan en horen spreken nog twifelen (Matth.28:17,18). Het tweede wonder van God is voor ons even vreemd als het tweede teken bij Gideon. Jezus is de weg naar de hemel gegaan, maar zijn Geest is gekomen, zelfs uitgestort (Rom.5:5). Dit is een les van deze geschiedenis: God heeft bij Gideon alles gedaan om hem te overtuigen. Uiteindelijk wordt de bange boerenzoon een dappere generaal. God heeft aan ons alles gegeven om ons te overtuigen: zijn Woord, Zijn Zoon, zijn Geest, zijn gemeente, zijn tekenen van doop en avondmaal! Maar willen wij innerlijk buigen en overtuigd worden? Mag Hij ons hart neigen tot zijn wil of zullen we eens breken onder zijn oordeel vanwege ons ongeloof? Blijven wij ons verzetten, dwars tegen zijn wonderen en tekenen in? Of hechten wij geloof aan Gods liefde-antwoorden op onze zonde- en twijfelnoed? De tekenen van Gods liefde voor ons zijn duidelijk sprekend en overvloedig als het water uit de wollen vacht. De Bijbel spreekt helder over wie Jezus voor ons is en dat je Gods Geest nodig hebt om te leven zoals Hij dat wil en zoals het goed voor ons is. Wat doe jij met de tekenen van Gods liefde? Geloof of ongeloof? Verzet of overgave? Buigen en knielen en bidden en danken ...of weggaan?

Voordat de werkelijke strijd begint mag er zekerheid zijn van de overwinning! God heeft alles gedaan om jou te overtuigen, in Woord en Geest, in leven en kracht. Mag die Geest in ons leven bewerken dat wij gelovig voor Hem buigen, onze zonde(n) voor Hem belijden, vergeving van Hem ontvangen, en ons levensprobleem van zonde, twijfel, ellende en welke levensstrijd ook aan Hem belijden, onszelf aan Hem overgeven?

Uit de geschiedenis van Gideon weten we, dat het hierna voor hem genoeg was: hij wordt de aanvoerder die Gods leger (maar alleen op Gods manier, hfdst.7) naar de overwinning leidt. Maar we lezen ook, dat er daarna nog veel voor hem te leren viel. Het gaat niet vanzelf in het leven met God. Daarvoor is onze oude mens, die zondigende werkelijkheid, te weerbarstig. Het vraagt een voortdurende toewijding om bij de Here te blijven en in de overwinning van Jezus te leven. Wat een zegen te weten dat God geduld met ons heeft! Dat niet om de radicale weg van overgave en duidelijke belijdenis van ons geloof (ook in de doop!) nog maar even uit te stellen... niet om het leven in de zonde nog maar even te blijven koesteren. Het afgodenaltaar van Gideon's familie moest direct gesloopt! Weg ermee. We leren hier niet zozeer van de weifelende Gideon, maar van de geduldige God. We zullen geen vliezenleggers worden, maar we mogen weten dat wanneer je echt wilt strijden tegen de zonde en wanneer jij je in dienst wilt laten nemen door God, dan heeft Hij geduld met jou! Onze God is een geduldige Vader, die weet heeft van de aanvechtingen van ons geloof. Daarom ging Hij tot twee keer toe in op het zoeken naar bevestiging van de weifelende Gideon. Maar nu geeft Hij als tekenen van zijn liefde ons zijn Woord, Zijn Heiland, Zijn Geest, Zijn gemeente. Tot versterking van ons soms zo wankele en zoekende geloof.

Zo is de God van Gideon nog, vandaag. Voor u, voor jou! Kiest dan wie je dienen wilt. Gideon met al zijn weifelen en vragen durfde ook niet ongehoorzaam te zijn! In de weg van gehoorzaamheid ontving hij Gods kracht. Dat maakte hem tot een strijdbare held!